

Péče o veřejnou zeleň v MO Pardubice II

Úkoly svěřené městskému obvodu na úseku veřejné zeleně v samostatné působnosti stanovuje obecně závazná vyhláška města Pardubic č. 12/2016, kterou se vydává statut města Pardubic (dále jen „Statut“). Rozsah činností svěřených městským obvodům je vymezen v bodě 3 Přílohy č. 1 Statutu takto:

- d) zajišťují údržbu veřejné zeleně v rozsahu daném pasportem veřejné zeleně,
- i) poskytují městu podklady pro vedení a aktualizaci pasportu zeleně,
- m) vykonávají vlastnická práva k dřevní hmotě vytěžená v rámci kácení dřevin rostoucích mimo les na veřejně přístupných pozemcích ve vlastnictví města,
- n) ve správním řízení o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les vykonávají vlastnická práva k veřejně přístupným pozemkům ve vlastnictví města, na nichž tyto dřeviny rostou. Před zahájením tohoto správního řízení si městský obvod vyžádá stanovisko odboru majetku a investic.

Rozsah přenesené působnosti svěřené městským obvodům je stanoven zákonem o obcích (§ 139), zvláštními zákony a Přílohou č. 2 Statutu. Na úseku veřejné zeleně je zvláštním zákonem např. zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Pokud jde o veřejnou zeleň, Příloha č. 2 Statutu přenesenou působnost nijak speciálně neupravuje, tzn. že městské obvody v této oblasti vykonávají přenesenou působnost svěřenou zákony. Hlavní kompetencí v této oblasti je povolování kácení dřevin. Konkrétně je Úřad městského obvodu Pardubice II, odbor životního prostředí a dopravy orgánem ochrany přírody příslušným podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny: „S výjimkou území národních parků, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních rezervací, přírodních památek a ochranných pásem těchto zvláště chráněných území povolují kácení dřevin podle § 8 odst. 1, ukládají náhradní výsadbu podle § 9 a vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě podle § 9 odst. 2“. Uložení náhradní výsadby je tedy výkonem přenesené působnosti (státní správy) a může k němu dojít pouze v rámci správního řízení o povolení kácení. Při ukládání náhradní výsadby orgán ochrany přírody vždy posuzuje rozsah ekologické újmy vzniklé kácením, dále pak konkrétní podmínky a přihlíží k tomu, zda se jedná o kácení na soukromé zahradě nebo na veřejném prostranství ze stavebních důvodů, zda tyto důvody jsou ve veřejném zájmu nebo v zájmu komerčním apod. V potaz se bere rovněž, zda žadatel má zpracován návrh sadových úprav a zda na jeho pozemku lze novou výsadbu uskutečnit či nikoliv. Pro takové případy má obvykle městský obvod vtypováno několik lokalit pro možnou výsadbu. Pro představu uvádíme počty správních řízení o povolení kácení a počty stromů a keřů uložených v rámci náhradní výsadby v posledních letech: 2018 – 17 správních řízení – 82 ks stromů + 80 ks keřů, 2017 – 22 správních řízení – 19 ks stromů, 2016 – 14 správních řízení – 58 ks stromů, 2015 – 20 správních řízení – 68 ks stromů + 50 ks keřů, 2014 – 14 správních řízení – 55 ks stromů + 400 ks keřů.

Úkoly na úseku veřejné zeleně jak v samostatné, tak v přenesené působnosti na základě platného organizačního řádu ÚMO Pardubice II zabezpečuje jeden pracovník odboru životního prostředí a dopravy (konkrétně Ing. Jitka Schafferová), v nezbytných případech při jeho nepřítomnosti pak vedoucí odboru (Ing. Tomáš Řezanina). Pouze vlastnická práva k městským pozemkům ve správních řízeních o povolení kácení vykonává přímo starosta (na základě podkladů připravených pracovníkem OŽPD na úseku péče o zeleň).

Ing. Jitka Schafferová složila zkoušku zvláštní odborné způsobilosti na úseku ochrany přírody a krajiny v roce 2001 a dále od té doby absolvovala v souladu s plánem vzdělávání úředníka (§17 zákona č. 312/2002 Sb.) celkem 44 seminářů, vzdělávacích programů a workshopů, například:

2019

- Ochrana stromů při projektování staveb a jejich realizaci

2018

- Ochrana dřevin rostoucích mimo les z pohledu zákona o ochraně přírody a krajiny a dalších právních předpisů

- Kácení, posuzování a ochrana dřevin rostoucích mimo les – dopady OZ do praxe úředníků
- Dřeviny ve veřejné zeleni a péče o ně
- Ochrana dřevin rostoucích mimo les

2017

- Obec a ochrana ŽP – kontrola a terénní šetření se zaměřením na praxi orgánů ochrany ŽP
- Povolování, kácení a bezpečnost mimolesních dřevin
- Omezování růstu plevelu ve veřejném prostoru
- Přestupky a správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob na úseku životního prostředí
- Ochrana a kácení dřevin rostoucích mimo les z pohledu soudce NSS ČR

2014-2016

- Kvalita sadebního materiálu
- Provozní bezpečnost a její zajištění ve městech a obcích
- Péče o stromy z pohledu správce územního samosprávného celku
- Veřejné zakázky malého rozsahu a zjednodušené podlimitní řízení v praxi
- Výběr dodavatele na údržbu zeleně

Metodickou činnost pro městské obvody obecně zajišťuje Magistrát města Pardubic. Na úseku veřejné zeleně svolává odbor životního prostředí MmP obvykle jednou ročně metodické porady pro pracovníky městských obvodů, kde informuje o novinkách v oblasti právních předpisů, správní praxe, případně stanovuje jednotný postup v konkrétních případech. Součástí porad je i diskuse pracovníků obvodů o aktuálních problémech. Nepravdělně se konají i různé workshopy např. na téma správného řezu dřevin apod.

Základní strategický a koncepční dokument pro činnost městského obvodu je schválený Program rozvoje MO Pardubice II na období 2019-2022. Citujeme pasáž týkající se veřejné zeleně:

Zeleň je považována za největší klad obytného prostředí v našem obvodu.

Zkvalitňování zeleně je tedy logicky jedním z nejdůležitějších cílů programu rozvoje. Na prvním místě je samozřejmě pečlivá a soustavná **odborná péče o zeleň**, která spočívá především v sekání travnatých ploch, údržbě keřových porostů, prořezávání a ošetřování stromů, a to na pozemcích města.

V uplynulých letech se v údržbě zeleně osvědčil určitý **system**, který městský obvod hodlá používat i v budoucnu a dále ho rozvíjet. Vzhledem k velkému rozsahu udržovaných ploch se většina prací zadává na základě zjednodušených výzev k předložení nabídek několika zájemcům z řad odborných firem.

Městský obvod kromě toho prostřednictvím odborné zahradnické firmy zajišťuje běžnou soustavnou údržbu **záhonů s okrasnými dřevinami** a zálivku nových výsadeb.

Pokud jde o **travnaté plochy**, lze je rozdělit na dvě hlavní skupiny. Intenzivněji udržované trávníky uvnitř obytné zástavby se sekají pětikrát ročně, přičemž poslední seč zahrnuje rovněž sběr spadaného listí. Na nejvíce exponovaných plochách (refýže u páteřních komunikací, trávníky v centrech okrsků) probíhají mezi běžnými sečemi ještě 4 seče doplňkové (beze sběru). Realizace těchto sečí se provádí na základě víceleté smlouvy se Službami města Pardubic a.s. Jednotlivé seče jsou vždy prováděny na výzvu městského obvodu s ohledem na aktuální klimatické podmínky. Druhou skupinu travnatých ploch tvoří louky vzdálenější od zástavby, které jsou sekány dvakrát až třikrát ročně a většinu z nich udržuje ZEAS Staré Hradiště. Cílem městského obvodu je postupně rozšiřovat údržbu i na plochy tzv. ruderálních porostů, které doposud ležely ladem.

Péče o **stromy** zahrnuje kromě nutných okamžitých zásahů hlavně prořezání korun prováděné plošně na celém území městského obvodu jednou za dva roky. Při něm se odstraní jednak suché větve a

jednak větve v blízkosti komunikací a domů, které by mohly způsobovat kolize. Dále se provádí výchovný řez na nově vysázených stromech. Každoročně se provádí postřik jírovců proti klíněnce. Dle potřeby se provádějí komplexnější ošetření vzrostlých stromů či jejich celých skupin nebo stromořadí. Kromě plánovaných akcí je samozřejmě cílem městského obvodu i vycházet vstříc konkrétním žádostem občanů týkajícím se zásahů do vzrostlé zeleně. Vzhledem k citlivosti této problematiky ve sporných případech vyhoví městský obvod pouze žádostem většiny obyvatel příslušné lokality zastoupené např. domovní samosprávou. Podmínkou takových zásahů do zeleně je obvykle odborné dendrologické posouzení.

Na základě dendrologického posouzení probíhá i případné kácení stromů, které je někdy vzhledem k neustále nabývajícimu objemu okolních dřevin z výchovných důvodů vhodné. Cílem městského obvodu však je, aby kácením nedošlo k nežádoucímu zásahu do zeleně a pokud je to možné, dochází v dané lokalitě k výsadbě nových dřevin na vhodnějším místě.

Kromě kvalitní údržby zeleně je cílem městského obvodu také doplňování zeleně formou **nových výsadeb** stromů a keřů. Pro zajištění odborné kvality a jednotného stylu výsadeb spolupracuje úřad se zahradním architektem. Vysazují se pouze vzrostlé stromy s kořenovým balem kotvené kůly, keře se vysazují do připravených záhonů a mulčují borkou proti prorůstání plevelů.

Vzhledem k suchému počasí v posledních letech je nutno se zaměřit i na náhradní výsadbu za uschlé stromy. Toto je třeba zohlednit v návrzích rozpočtu na zeleň.

Vzrostlé dřeviny často trpí nedostatečnou ochranou před stavební činností, cílem městského obvodu je předcházet tomu již ve fázi projektování stavebních zásahů i ve fázi realizace.

Cílem městského obvodu je do budoucna také chránit veřejnou zeleň před nevhodným, zejména komerčním využitím, které by degradovalo její estetické vnímání nebo ji dokonce mohlo ohrozit.

Cíle:

- Pravidelná údržba zeleně (travnaté plochy, stromy, keře).
- Zkvalitňování stávající zeleně a doplňování nových výsadeb ve spolupráci se zahradním architektem.
- Odborná péče o dřeviny (konzultace s odborníky, např. certifikovanými arboristy).
- Intenzivní sekání trávníků uvnitř zástavby, méně intenzivní sekání okrajových ploch (avšak rozšiřování udržované výměry).
- Zkvalitnění sběru listů z trávníků na podzim v koordinaci s úklidem komunikací.
- Monitorování vlastnictví ploch veřejné zeleně včetně vodních ploch, spolupráce s vlastníky při údržbě a regeneraci exponovaných ploch, které nejsou ve vlastnictví města.
- V rámci regenerace jednotlivých lokalit vždy provést odborné posouzení stávající zeleně a na jeho základě provést v rámci akce úpravy a doplnění zeleně.
- Průběžná aktualizace pasportu zeleně a technické mapy města.
- Ochrana vzrostlých stromů při stavební činnosti (při projektování i realizaci).
- Ochrana veřejné zeleně před nevhodným komerčním využitím.

Zásady uvedené v Programu rozvoje nyní blíže upřesníme a rozvineme. Údržba zeleně na veřejném prostranství zahrnuje péči především v následujících oblastech:

- dřeviny (vzrostlé stromy, mladé stromky, solitérní keře, skupiny keřů, živé ploty)
- záhony (keřové výsadby, trvalky, cibuloviny)
- trávniky.

DŘEVINY

Vzrostlé dřeviny, systém jejich kontroly a údržby

Na území městského obvodu Pardubice II na veřejně přístupných pozemcích ve vlastnictví statutárního města Pardubice jsou prováděny kontroly dřevin v různých režimech: průběžné, pravidelné, cílené.

a) Průběžné kontroly

Pracovníci odboru životního prostředí a dopravy kontrolují dřeviny na území obvodu vizuálně v průběhu celého roku při místních šetřeních a terénních pochůzkách. Běžné vady dřevin (např. zlomené zavěšené větve v korunách, silné suché větve, větve zasahující do profilu komunikací apod.) jsou odstraňovány následně po jejich zjištění v průběhu celého roku. Pokud jsou v terénu shledány dřeviny, které vykazují sníženou vitalitu (různý stupeň defoliace koruny) nebo zhoršený zdravotní stav (defekty kmene či koruny), jsou evidovány. Na základě těchto průběžných kontrol je veden seznam dřevin, které se mohou jevit jako dlouhodobě neperspektivní. Seznam obsahuje asi sto stromů přibližně na padesáti lokalitách a je každoročně aktualizován.

b) Pravidelné kontroly

Dřeviny uvedené v seznamu jsou pravidelně vizuálně kontrolovány 1-2x ročně v době vegetace (v období květen/červen, popř. září/říjen). Pokud dojde ke zhoršení jejich stavu, je zajištěno následné ošetření řezem nebo jsou dřeviny v podzimním období skáceny.

c) Cílené kontroly

Ty jsou prováděny zejména na základě podnětů od obyvatel (podaných převážně z důvodu obav o bezpečnost nebo stížností na stínění), nebo po nepříznivém počasí (vítr, bouřky).

Pracovník OŽPD zajišťující úsek zeleně se pravidelně účastní školení zaměřených na provozní bezpečnost stromů, aby byl schopen rozpoznat běžné defekty dřevin, které mohou představovat problém dřevin z hlediska provozní bezpečnosti (praskliny, větvení, dutiny, plodnice dřevokazných hub). Pokud jsou na dřevinách shledány defekty, které by mohly signalizovat snížení jejich provozní bezpečnosti, spolupracujeme při posuzování a hodnocení zdravotního stavu dřevin s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR nebo autorizovanou zahradní architektkou a respektujeme jejich stanoviska. V odůvodněných případech využíváme znalce disponující příslušnou technikou (tahové zkoušky, tomograf kmenů).

Realizaci ošetření dřevin zajišťujeme dle aktuální potřeby, rozsahu a typu požadovaného zásahu ve smyslu oborového arboristického Standardu péče o přírodu a krajinu: „Řez stromů“ (SPPK A02 002:2015), vydaným AOPK ČR.

Běžné ošetření stromů jako je bezpečnostní řez dřevin RB (zejména odstranění suchých a poškozených větví), redukční lokální řez směrem k překážce RL-SP (zastínění dopravního značení, lamp veřejného osvětlení apod.) nebo úpravy průjezdního či průchozího profilu RL-PV svěřujeme především místním pardubickým společnostem a firmám z nejbližšího okolí, se kterými máme dlouhodobě dobré zkušenosti, jejichž způsob a výsledky práce již známe, a je tudíž reálný předpoklad, že ošetření bude provedeno bez závad, což je kontrolováno při přejímkách prací. U náročnějších odborných zásahů na hodnotných dlouhověkých stromech, cenných vzrostlých solitérách (např. stabilizační řez) nebo při komplikovaných výchovných řezech (např. podél komunikací) oslovujeme certifikované arboristy.

Do údržby stromů lze zahrnout rovněž ochranné postřiky. Pravidelně jsou prováděny postřiky jírovců za účelem redukce výskytu klíněnky jírovcové (na základě signalizace Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského) a v předvánočním období postřiky mladých jehličnanů látkou zapáchající v teple za účelem redukce jejich krádeží. Dle potřeby jsou pak prováděny jednorázové postřiky např. na základě výskytu konkrétních škůdců (obvykle po konzultaci s ÚKZÚZ).

Kácení dřevin realizujeme zpravidla v období mimo vegetace (listopad-březen), kromě havarijních situací. Z důvodu snížení finančních nákladů zajišťujeme kácení stromů po větších skupinách, 1-2x ročně poptávkou u místních společností. Součástí zakázky je i výkup dřeva zhotovitelem.

Ani při provedené kontrole dřevin a jejich následném ošetření se v některých případech nelze stoprocentně vyhnout nepříjemné situaci, když dojde následkem pádu větví k poškození věci (nejčastěji zaparkovaného vozidla). Na takto vzniklé škody (pádem dřevin/větví) je město Pardubice pojištěno a řeší je odbor majetku a investic Magistrátu města Pardubic po předběžném vyjádření správce zeleně. Trestně právní odpovědností se zabývají orgány činné v trestním řízení, o míře zavinění či zanedbání rozhoduje soud.

Inventarizace stromů plošně na území městského obvodu Pardubice II není zpracována z důvodu rychlého zastarávání takto pořízených dat a nezbytnosti jejich opakované aktualizace. Po zásahu vichřice na území obvodu nebo dvou suchých vegetačních sezónách jsou evidované údaje platné jen částečně (druh, velikost, umístění platí, ale na záznamy o stavu a doporučené zásahy již nelze spoléhat).

Dendrologické průzkumy dřevin zajišťujeme ke konkrétním aktuálním investičním akcím pro danou lokalitu, v rámci regenerace sídliště pro zapojené vnitrobloky nebo podobné ucelené lokální akce. Průzkumy vyhotovuje autorizovaná zahradní architektka a bývají podkladem pro vypracování projektové dokumentace (včetně sadových úprav, tedy i obnovy a ošetření dřevin).

Pokud zjistíme problematické dřeviny na území obvodu, které rostou na pozemcích ve vlastnictví jiných subjektů než města, písemně upozorníme vlastníka pozemku na závadu a problém, který mohou poškozené dřeviny představovat. Jedná se především o lokality v Lonkově ulici nebo v okolí cyklostezky od mostu Pavla Wonky. Bohužel odezva a náprava vlastníků pozemků bývá sporadická.

Problematickou otázkou je ochrana dřevin při stavebních pracích. Odbor životního prostředí a dopravy ÚMO Pardubice II je dotčeným orgánem státní správy v rámci územních a stavebních řízení a vydává tak stanoviska k projektovým dokumentacím, kde jsou obsaženy podmínky provádění stavebních prací v blízkosti vzrostlé zeleně (zejména s ohledem na ČSN 83 9061). Často ještě v této fázi městský obvod vstupuje do jednání s projektanty či investory s cílem dohodnout z hlediska ochrany veřejné zeleně co nejvhodnější řešení. Bohužel se však v nemálo případech stává, že při samotné realizaci příslušná stavební firma stanovené podmínky nedodrží. V takové situaci nemá však městský obvod k dispozici účinné represivní nástroje a v krajním případě nezbyvá než podat podnět k zahájení správního řízení odboru životního prostředí Magistrátu města Pardubic nebo České inspekci životního prostředí. Specifickou záležitostí jsou stavební práce, kde je investorem město (popř. městský obvod), avšak i zde se dosud ne vždy podařilo dodržet všechny stanovené podmínky ochrany dřevin. Abychom tyto případy do budoucna eliminovali, hodláme v projektových dokumentacích (včetně rozpočtu) důsledněji a podrobněji popsat požadované ochranné činnosti, včetně např. nutnosti zajištění odborného dozoru.

Výsadby a systém jejich kontroly a údržby

Realizace výsadeb probíhá

- a) v rámci investičních akcí při revitalizaci části vnitrobloků jsou výsadby součástí projektů a jsou realizované na základě projektové dokumentace – sadových úprav, po předchozím dendrologickém průzkumu stávající zeleně a návrhu na její obnovu v dané lokalitě,
- b) v rámci obnovy zeleně v návaznosti na provedené kácení v jednotlivých lokalitách sídliště.

Například v současné době je postupně zpracováván návrh dosadeb stromů v jednotlivých okrcích Polabin 1-4, s přihlédnutím k provedenému kácení v posledních pěti letech 2014-2018. Na základě zpracované první části studie na podzim 2018 bude v severní části Polabin 4 vysazeno v jarním období 15 ks nových stromů. Zhotovitel bude vybrán dle probíhající poptávky na dané výsadby.

Většina návrhů a podnětů na nové výsadby podané obyvateli obvodu nebo potřeba doplnění zeleně vzniklá důsledkem kácení je konzultovaná v rámci smluvně zajištěné spolupráce o technické pomoci se společností Zahradní architektura Pardubice s.r.o. a její jednatelkou autorizovanou zahradní

architektkou Ing. Janou Kulhánkovou. V dílčích studiích je stanoven počet, druh a přesné umístění jednotlivých nových dřevin. Ing. Kulhánková se podílela na projektování sadových úprav v rámci posledních realizovaných etap tzv. komplexní bytové výstavby sídliště a spolupracujeme s ní od vzniku městského obvodu (tj. od roku 1997). Dlouhodobou spoluprací sledujeme zejména zachování ucelené jednotné koncepce veřejné zeleně v obvodě. Proto i často při projektování regenerace veřejných prostranství není objekt sadových úprav ponechán na vybrané projekční kanceláři, nýbrž je jí dodán městským obvodem na základě předchozího dendrologického průzkumu a následného návrhu zpracovaného Zahradní architekturou Pardubice s.r.o. V případech komplexního zpracování projektové dokumentace jinou firmou, zajišťujeme prostřednictvím Zahradní architektury Pardubice s.r.o. posouzení souladu navržených sadových úprav s celkovou koncepcí, ať už z hlediska vhodnosti jednotlivých druhů výsadby do daného prostředí, z hlediska specifikace parametrů výsadby nebo z hlediska následné údržby.

Nové výsadby vyžadují následnou péči, která zahrnuje především zálivku, výchovný řez a ochranu kmenů.

a) Zálivka

Pracovník OŽPD každoročně před začátkem vegetačního období vypracuje seznam dřevin a záhonů (vč. mapových podkladů), které budou v daném roce pravidelně zalévány (jedná se o dřeviny vysazené v posledních 3-5 letech, dle jejich stavu a stanoviště). Např. v roce 2018 bylo zaléváno přibližně 100 dřevin na dvaceti stanovištích (stromky, keře, záhony) rozdělených do tří skupin dle intenzity zálivky. Zálivku zajišťují zahradnice v rámci nasmlouvaných zahradnických prací, prostřednictvím techniky Služeb města Pardubic a.s. v předpokládaném rozsahu 2x týdně po 3-5 hodinách (v závislosti na počasí). V letošním roce uvažujeme o využití zalévacích vaků okolo dřevin s cílem lepšího hospodaření s vodou a snížení nákladů (test v parku Jiřího Srbka okolo 20 stromků).

b) Výchovný řez

Stromky do stáří zhruba 15 let jsou pravidelně ošetřované prostřednictvím výchovného řezu. Plocha sídliště je rozdělena dle okrsků do tří lokalit (Polabiny 1+Cihelna, Polabiny 2+4, Polabiny 3+5), každý v objemu přibližně po 300 ks stromků. Každý rok je zajištěn výchovný řez na jedné lokalitě, tj. řez mladých stromků je opakován pravidelně po třech letech. Prořez v posledních letech zajišťují Služby města Pardubic a.s. Prořez mladých stromků podél komunikací s důrazem na zajištění průjezdného profilu je smluvně zajištěn se společností Arbonet a.s. (Ing. Žďárský, ul. J. Potůčka, Studentská).

c) Ochrana kmenů (hnojení, údržba výsadbových mís).

Součástí péče o mladé výsadby stromků je údržba ochranného kotvení. Kotvení vysokými kůly udržující stabilitu kmínků je ponecháváno u stromů 3-5 let v závislosti na stavu stromků a na jejich stanovišti. Následně se nám nejlépe osvědčilo nahradit vysoké kotvení nízkými trojnožkami, které snižují riziko poškození kmínků nejen sekačkami, ale i při venčení psů. U choulostivých druhů stromků (např. javory) ponecháváme okolo kmenů delší dobu rákosové rohože jako ochranu před korní spálou. Od loňského roku je na zkoušku několik dřevin ošetřeno ochranným nátěrem Arboflex.

Nízké trojnožky jsou ponechávány okolo paty kmene stromů 10-15 let, dokud kmeny dostatečně nezesílí a jsou odolnější vůči mechanickému poškození. V tomto období je ochrana každoročně zkontrolována, popř. opravená. Výsadbová mísa je zkyprěná, přihnojena a nově zaborkovaná. Takto je na území Polabin na jaře každého roku ošetřeno okolo 500 ks mladých stromů.

Pro informaci ještě uvádíme počty pokácených a nově vysazených dřevin v MO Pardubice II v posledních letech:

Rok:	Kácení (stromů):	Výsadby
2014	130	16 stromů + 820 keřů
2015	59	125 stromů + 670 keřů
2016	105	78 stromů + 1175 keřů
2017	92	21 stromů + 620 keřů

Živé ploty

Na území městského obvodu je vyčleněno přibližně 2 300 bm živých plotů, jejichž pravidelná údržba je zajištěna na základě poptávky u místních firem. Živé ploty jsou rozděleny do tří skupin dle intenzity

jejich údržby: keře podél ul. Bělehradská jsou stříhány 3x ročně, v ul. Lonkova řez 1x ročně, ostatní 2x ročně v období červen a září.

Solitérní keře, skupiny keřů

V Polabinách na veřejném prostranství se jedná především o keře v předzahrádkách bytových domů. Část z nich si udržují sami obyvatelé přilehlých domů, větší část z nich udržuje městský obvod v ročním období dle druhu keřů, popř. dle jejich stavu a potřeby či požadavků obyvatel. Pro účely této údržby máme zpracován rámcový rozpis udržovaných ploch. Systém údržby je principiálně stejný, jako byl v době předání kompetence péče o veřejnou zeleň z města na městské obvody (tj. krátce po vzniku MO Pardubice II) a spočívá v dlouhodobé spolupráci se Službami města Pardubic a.s., které mají pro naše území stabilně vyčleněny 2-3 zahradníky, které mají své zázemí a vybavení na detašovaném pracovišti v Polabinách. Spolupráce je realizována prostřednictvím ročních smluv.

ZÁHONY

Jedná se převážně o záhony založené na volně přístupných prostranstvích při činnosti městského obvodu (na náměstích, v okolí dětských hřišť, podél pěších zón). Část záhonů vznikla již při výstavbě sídliště nebo vznikla spontánně činností obyvatel (v předzahrádkách bytových domů). Záhonky jsou pravidelně udržované zahradníky Služeb města Pardubic v rámci výše zmíněných nasmlouvaných zahradnických prací. Práce spočívají v především v odstraňování plevelů (1x-5x ročně dle stavu záhonů a dle stanoviště záhonů), dále v řezu vysázených dřevin (1-3 x ročně).

TRÁVNÍKY

Krátce po vzniku městského obvodu Pardubice II (1997) byla obvodům Statutem svěřena péče o veřejnou zeleň včetně sekání trávy. Do té doby seče prováděly pro magistrát tehdejší Technické služby a to v Polabinách v ne zcela stanoveném rozsahu, obvykle 3-4 krát ročně. Městský obvod zavedl systém 5 pravidelných sečí se sběrem s tím, že poslední seč je prováděna včetně sběru listí (i na zpevněných plochách). Od počátku byla na seče prováděna otevřená výběrová řízení, až do roku 2014 vždy na 2 roky a roční cena za celou dobu zadávání tímto způsobem klesla o více než pětinu. Mezitím narůstaly náklady na pohonné hmoty, mzdy a dokonce se mírně navýšovala i sečená výměra. V roce 2013 zakázku ve dvou ze 4 bloků vyhrála chrudimská firma, která ji zjevně podcenila a měla velké problémy plnit ji v požadované kvalitě a v průběhu nakonec část zakázky vzdala a muselo být provedeno dodatečné výběrové řízení. Situace se ještě v horším zopakovala v roce 2015, kdy dokonce 3 bloky vyhrála tentokrát pražská firma a svou neschopností dostát svým závazkům přivedla složitou situaci koncem roku, opět operativně řešenou zadáním části náhradním zhotovitelům. Ukázalo se tedy, že zavedený způsob zadávání sečí narazil na své limity a je potřeba ho změnit. Jako nadále neudržitelné se ukázalo jediné hodnotící kritérium – cena. Bohužel stanovení jiných kritérií je problematické a může být napadeno jako diskriminační. Oslovení užšího výběru „osvědčených“ firem je teoreticky možné pouze u zakázky malého rozsahu, tj. v případě služeb (což seč travníků je) znamená pouze u zakázek do 2 mil. Kč bez DPH ročně. Znamenalo by to tedy nemožnost zadání zakázky na delší dobu, což je pro potenciální dodavatele značně nejistý podnik – investovat do techniky a zaměstnanců na tak relativně krátkou dobu. Jako legislativně nejčistší se nakonec jevílo přímé zadání zakázky firmě založené městem – tj. v našem případě Službám města Pardubic a.s. Dlužno podotknout, že dnes už se jedná o zcela jinou firmu než někdejší Technické služby, vybavenou adekvátní technikou a plně konkurenceschopnou, jak ukázala úspěšná účast v předešlých výběrových řízeních. Paradoxní je, že na svou současnou úroveň se SmP dostaly i díky našim výběrovým řízením na seč travníků. V roce 2016 tedy byla se SmP uzavřena smlouva na seč travníků v období 2016-2018. Problémy, se kterými jsme se potýkali s jinými firmami, v uplynulém období nenastaly, a proto byla obdobná smlouva uzavřena i na období 2019-2022.

Předmětem smlouvy je údržba celkem 65,4 ha travnatých ploch. Přibližně 2,1 % (1,4 ha) z udržovaných ploch tvoří 15 menších veřejně přístupných pozemků uvnitř zástavby, které nejsou v majetku města.

Při stanovování výměr sečených ploch vycházíme z pasportu veřejné zeleně. Pasport je spravován odborem životního prostředí Magistrátu města Pardubic a aktualizován přibližně po 4 letech. Výměry ploch k seči tak aktualizujeme dle vzniklé situace v terénu a na základě technické mapy.

Závěrem můžeme shrnout záměry MO Pardubice II na úseku veřejné zeleně:

Krátkodobé

- pravidelná údržba zeleně, efektivní, s přihlédnutím k ekonomickým možnostem obvodu
- obnova a doplnění zeleně v souvislosti s nutným kácením
- kontrola kvality pravidelné údržby (seče, řezy dřevin, zahradnické práce) v souladu s oborovými dokumenty (Standardy péče o přírodu a krajinu AOPK ČR, ČSN)

Dlouhodobé

- prostřednictvím pravidelné údržby zajistit dlouhodobou udržitelnost městské zeleně
- zachovat kvalitní hodnotnou zeď na veřejných plochách
- postupně eliminovat nevhodně vysazenou zeď (dožilé dřeviny, poškozené, nevhodné druhově, na nevhodných stanovištích)
- podpořit biodiverzitu na městských plochách (rozšíření bylinného patra, ponechání starých stromů nebo starého dřeva v okrajových lokalitách)
- komunikace s obyvateli, informace, osvěta o zamýšlených akcích.

Údržba veřejné zeleně v rámci hustě obydlených sídlišť panelových bytových domů má svá specifika, která se snažíme respektovat.

Stávající zeď ve veřejném prostoru se skládá z mnoha prvků, které mají různý původ. Některé dřeviny byly vysazeny již při výstavbě sídliště, některé si postupně vysázeli obyvatelé v blízkosti domů, část byla vysazena nedávno při revitalizaci vnitrobloků Polabin.

Z některých vyrostly kvalitní solitéry a z jiných se staly dřeviny dožívající nebo potenciálně rizikové.

Obyvatelé je vnímají různě a mají rozdílný vztah jak ke vzrostlým stromům, tak i k nově vysazovaným keřům. Nezřídka je hodnocení zeleně v blízkosti domu jeho obyvateli značně nejednotné. Často tak musíme hledat vhodný kompromis mezi požadavky obyvatel na úpravu zeleně a smysluplným zásahem.

Snažíme se udržovat dřeviny v okolí bytových domů tak, aby je obyvatelé pokud možno vnímali kladně a dřeviny měli tak potenciál dlouhodobě plnit své funkce na sídlišti (estetické, hygienické, ekologické, kulturní, společenské).